

İSTANBUL SANAYİ ODASI

İSO Ocak Meclisine TBB Başkanı Alpaslan Çakar konuk oldu

Bahçivan: “Bankaların kredi prosedürleri reel sektörü yordu”

İSO Yönetim Kurulu Başkanı Erdal Bahçivan, “Dünyada taşların yerinden oynadığı 2022 yılında üzerine düşeni fazlasıyla yerine getiren sanayi sektörü, finansmana erişimde hala yeterli desteği bulamadı. Son dönem tedbirleri öngörülemezliğe yol açtı ve taraflar için yorucu hal aldı. Reel sektörü adeta yıldırma noktasına getiren kredi prosedürleri bitmek bilmiyor ve kredinin aktif hale gelmesi de bir türlü gerçekleşmiyor” dedi.

Bahçivan: “Krediye bağımlılık uzun vadede çok önemli bir yapısal sorun. Türkiye ekonomisi kredi arzının arttığı koşullarda hızlanan, kredi akışı yavaşladığında duran bir yapıdan çıkmalı. Birleşme ve satın almaları özendirici politikalar ve finansmanda araç çeşitliliğini artırmak gerekiyor.”

İstanbul Sanayi Odası (İSO) Meclisi'nin ocak ayı olağan toplantısı, “Katma Değerli Üretim, Teknoloji Yoğun Sanayi ve Güçlü Bir Ekonomik Gelecek için Nitelikli, Sürdürülebilir, Ulaşılabilir Finansmanın Öneme Odaklanmak” ana gündemi ile Odakule Fazıl Zobu Meclis Salonu'nda gerçekleştirildi. Toplantıya Türkiye Bankalar Birliği Yönetim Kurulu Başkanı Alpaslan Çakar konuk olarak katılarak sanayicilere bankacılık ve finans sektörü ile ilgili bir sunum yaptı. Toplantıya Vakıfbank Genel Müdürü Abdi Serdar Üstünsalih, Halk Bankası Genel Müdürü Osman Arslan, Eximbank Genel Müdürü Ali Güney ve Türkiye Kalkınma ve Yatırım Bankası Genel Müdürü İbrahim Halil Öztop da katıldı.

Açılış konuşmasını yapan İSO Yönetim Kurulu Başkanı Erdal Bahçivan, ülke ihracatının 250 milyar doları aşmasında ana rol üstlenen, makine ve teçhizat yatırımlarının milli gelirdeki payı yüzde 15'lere çıkan ve çalışan istihdamını artıran sanayi sektörünün tüm dünyada taşların yerinden oynadığı 2022 yılında üzerine düşeni fazlasıyla yerine getirdiğini, buna karşılık finansmana erişim noktasında hala yeterli desteği bulmakta zorlandığına dikkat çekti. Finansmana erişim sorununu, kısa ve uzun vadede atılması gereken adımlar eşliğinde değerlendiren Bahçivan, İSO olarak Türkiye Ekonomi Modeli ve liralasma stratejisi çerçevesinde kredilerin amacına uygun kullanılması ilkesini desteklediklerini belirterek “Finans kesimi ile reel sektörün birbirleriyle sağlıklı bir eşgüdüm içinde çalışması çok önemli.

Fakat, son dönemde devreye alınan birçok tedbir öngörülemezliğe yol açtı ve hem reel sektör hem de bankacılık sektörü açısından yorucu bir hal aldı. Bugün kredi prosedürleri, reel sektörü adeta yıldırma noktasına getiriyor. Uygulanmakta olan prosedürler bitmek bilmezken, kredinin aktif hale gelmesi de bir türlü gerçekleşmiyor. Sanayicimizin artan maliyetleri, işletme sermayesi ihtiyacı ve yatırım arzusu nedeniyle kredi talebi büyürken; bazı bankaların kredilerde daha tutucu davrandığını da gözlemliyoruz. Nitekim bankacılık sektöründe kredi/mevduat oranı, 2018 ortalarında yüzde 120'lere kadar çıkmışken 2019'dan itibaren - pandemi dönemi hariç- düşüş trendi göstererek günümüzde yüzde 85'lere kadar geriledi. Yine özel sektör kredilerinin GSYH'ya oranına baktığımızda; 2018'de yüzde 79'a kadar yükselen bu oran 2022 ortasında yüzde 67'ye kadar geriledi. Söz konusu oranın gelişmekte olan ülkelerde yüzde 110 olduğunu düşünürsek Türkiye bu alanda oldukça geride" diye konuştu. Bankacılıkta komisyon adı altında uygulanmakta olan endirekt faizlere de dikkat çeken Bahçıvan, "Tabela faizlerinin komisyon adı altındaki uygulamalarla artırılması reel kesimde ciddi rahatsızlık yaratmaktadır. Bunun yanı sıra, liralasma ve kredilerin amacına uygun kullandırımı ilkesi kapsamında, gerçekten döviz ihtiyacı olan ve kredibilitesi yüksek firmalarımızın mağdur edilmemesi, deyim yerindeyse kurunun yanında yaşın da yanmaması gerekiyor" dedi.

Yapısal sorunların çözümü yapısal nitelikte olmalı

Finansmana erişim sorununun aynı zamanda uzun vadeli bakışla ele alınmasını ve yapısal sorunların çözümünün de yapısal nitelikte olması gerektiğini ifade eden Bahçıvan, "Ekonomimizin kredi yaratma potansiyelini doğrudan etkileyen cari açık, dış finansman ihtiyacı ve düşük iç tasarruf oranları en temel yapısal sorunlarımızın başında geliyor. Dış finansmanın nispeten daha sağlıklı, sürdürülebilir kalemleri arasında yer alan uzun vadeli borçlanmada iştahı düşük olan bankacılık sistemimiz, uzun süredir net borç ödeyici pozisyonda. Sistemin kredi yaratma potansiyelini de düşüren bu durum, başta liranın seyri olmak üzere geleceğe dönük belirsizliklerle ve dolayısıyla yüksek risk primi ve yüksek borçlanma maliyetleri ile yakından alakalı. Tüm bunlar bizlere makroekonomik istikrarın, enflasyonu kalıcı şekilde yenerek liraya dönük güveni artırmanın ve ekonomi politikalarında öngörülebilirliğin yaşamsal önemini gösteriyor. Birçok olumlu etkisinin yanı sıra, şirketlerimizin sermaye yapısını güçlendirici etkisi de bulunan doğrudan yabancı yatırımlarda uzun zamandır iç açıcı bir durumda değiliz. Bu nedenle yatırım iklimini iyileştirmenin bir diğer önemli yapısal ihtiyaç olarak önümüzde durduğu da aşikar" dedi.

Krediye bağımlılık önemli yapısal sorun

"Kısa vadede krediye erişim sorununun çözülmesi ne kadar acil bir ihtiyaç ise uzun vadede ekonomimizin krediye bağımlılığı da o denli önemli bir yapısal sorun" diyen Bahçıvan, çözüm önerisi getirerek şunları söyledi: "Türkiye ekonomisi kredi arzının arttığı koşullarda hızlanan, kredi akışı yavaşladığında duran bir yapıdan çıkmalıdır. Bu bağlamda, şirketlerimizin sermaye yapısını ölçek ekonomisi kanalıyla güçlendirmek açısından birleşme ve satın almaları özendirici politikaların önemli olduğuna inanıyoruz. Benzer şekilde, finansmanda araç çeşitliliğini artırmak ve sanayimizin bankacılık sistemine bağımlılığı azaltmak günümüzde çok temel bir ihtiyaç. Bunun için sermaye piyasalarından daha fazla yararlanmayı sağlayacak, finansal derinliği güçlendirecek adımların da kritik olduğu görüşündeyiz. İSO 1000 çalışmamızda halka açık kuruluşlar sayısının 100'ün altında kalması da bu alanda kat etmemiz gereken mesafeyi ortaya koyuyor."

Konuşmasında sanayi sektörünün sigortacılık kaynaklı güncel bir sorununa da değinen Bahçıvan, "Bazı sigorta şirketleri, daha önce aynı koşullarda sigortaladıkları sanayi tesislerini şimdi sigortalamak istemedikleri gibi, sigorta poliçe ücretlerini de potansiyel riskleri abartarak ve suistimal ederek astronomik seviyelere çekmiş durumdadır. Hazine ve Maliye Bakanlığının

sorunun çözüme yönelik gerekli adımları atması üretim hayatımız açısından son derece önemli” dedi.